
[2017-21-RE](#)

CAUSA 2017-21-RE

(Pacheco Da Silva c/ CASS)

Número de registre 200-2017. Recurs d'empara

Aute del 14 de juliol del 2017

BOPA núm. 49, del 26 de juliol del 2017

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, l'11 de maig del 2017, per la representació processal de la Sra. Clementina Pacheco Da Silva, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la sentència del 17 de novembre del 2016 i contra l'aute del 2 de març del 2017, dictats per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, en els seus vessants dels drets a un procés degut i a obtenir una resolució fonamentada en Dret, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, combinats amb l'article 6 del Conveni per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals, i atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que anul·li les resolucions impugnades i que es retrotregui el procediment al moment anterior a aquestes, condemnant la part contrària al pagament de les costes processals causades, incloent-hi els honoraris d'advocat;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 7 de juny del 2017;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Dominique Rousseau;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. La Sra. Clementina Pacheco Da Silva va treballar al domicili de la Sra. Odette Lisette Allemane del mes de novembre del 2009 al 2 d'agost del 2013, demanant a aquesta darrera que no la donés d'alta a la CASS.

1.2. El 21 d'octubre del 2013, la Sra. Odette Lisette Allemane va regularitzar retroactivament la situació de la Sra. Clementina Pacheco Da Silva davant la CASS.

1.3. Arran d'aquesta regularització, la CASS va constatar que aquesta era una segona ocupació i que dels seus fitxers es desprenia que la Sra. Clementina Pacheco Da Silva havia percebut prestacions per incapacitat temporal per accident laboral i per malaltia en dos períodes: del 12 de març del 2010 fins al 6 de juliol del mateix any, quan era assalariada del Comerç Toni, i del 31 de gener del 2012 fins al 27 de juliol del mateix any, quan era assalariada de l'empresa O.P. Patisserie.

1.4. Per consegüent, la CASS va incoar un expedient administratiu contra la Sra. Clementina Pacheco Da Silva per tal com havia treballat per compte de la Sra. Odette Lisette Allemane durant el període d'incapacitat temporal i, el 22 de maig del 2014, la CASS va resoldre reclamar a l'assegurada l'import de 9.023,79 € corresponent a l'atur que li havia estat abonat de manera indeguda, així mateix li va imposar una sanció de 2.170,99 € per la comissió d'aquesta falta greu.

1.5. L'assegurada va presentar un recurs administratiu contra aquesta resolució, i, el 29 d'agost del 2014, la CASS va rebaixar l'import reclamat en concepte de prestacions d'incapacitat indegudament percebudes a 4.386,86 € i va mantenir la sanció per la comissió d'una falta greu.

1.6. La representació processal de la Sra. Clementina Pacheco Da Silva va presentar un recurs jurisdiccional davant la Batllia contra aquestes resolucions administratives, i, l'11 de gener del 2016, mitjançant sentència, la Secció Administrativa del Tribunal Unipersonal de la Batllia va estimar aquesta demanda i va anul·lar les resolucions impugnades de la CASS.

1.7. La CASS va interposar un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió de primera instància i, el 17 de novembre del 2016, la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència mitjançant la qual estimava parcialment aquest recurs, anul·lava la sentència recorreguda, declarava que l'assegurada havia de satisfer a la CASS la suma de 4.386,86 € en concepte de prestacions d'incapacitat temporal indegudament percebudes pel fet de realitzar activitats professionals durant el període d'incapacitat laboral, i modulava la sanció a 1.085,00 €, ateses les circumstàncies del litigi.

1.8. La representació processal de la Sra. Clementina Pacheco Da Silva va formular un incident de nul·litat d'actuacions per considerar que s'havia vulnerat el seu dret a la jurisdicció. El 2 de març del 2017, la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia va desestimar aquest incident de nul·litat d'actuacions.

1.9. La Sra. Clementina Pacheco Da Silva va sol·licitar el benefici de defensa i assistència tècnica lletrades gratuïtes davant el Tribunal Constitucional per tal de formalitzar un recurs d'empara. El 10 d'abril del 2017, el Tribunal Constitucional, mitjançant aute, li va concedir el benefici de justícia gratuïta.

1.10. L'11 de maig del 2017, la representació processal de la Sra. Clementina Pacheco Da Silva va interposar un recurs d'empara contra les resolucions esmentades de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació jurídica de la recurrent

- El primer argument desenvolupat per la recurrent fa referència al contingut de la declaració efectuada per la Sra. Odette Lisette Allemane; aquesta va fer dues declaracions: la primera, data del 21 d'octubre del 2013 i va ser efectuada a les dependències de la CASS sobre la base dels fets exposats per aquesta persona mateixa en què reconeixia que la Sra. Clementina Pacheco Da Silva havia treballat al seu domicili des del mes de novembre del 2009 fins al 2 d'agost del 2013; i, la segona, data del 2 de setembre del 2014, està redactada per la Sra. Odette Lisette Allemane mateixa i en aquesta declaració s'afirma (en francès en l'original) que era possible que la Sra. Pacheco no hagués treballat a casa seva durant els períodes en què estava de baixa.
- Segons el parer de la recurrent, l'única declaració vàlida i que expressa la voluntat de la declarant és la segona, la del 2 de setembre del 2014, ja que ha estat redactada personalment i, per tant, la Sala Administrativa ha fonamentat de manera errònia la seva decisió pel fet de tenir en compte la primera declaració redactada per la CASS i no aquella que estava realment signada per la declarant.
- Aquesta part destaca que precisament la Batllia va anul·lar les resolucions de la CASS, perquè es fonamentaven únicament en la declaració efectuada el 21 d'octubre del 2013.
- El segon argument adduït per la recurrent, fa referència a la declaració de dos testimonis d'acord amb els quals es desprèn que no havia pogut treballar en el domicili de la Sra. Odette Lisette Allemane durant els períodes en què estava de baixa, ja que van ser aquests testimonis mateixos els quals la van substituir en aquesta ocupació.
- En rebutjar aquests testimoniatges, el Tribunal Superior de Justícia ha fonamentat erròniament la seva decisió i ha efectuat una valoració arbitrària de les proves, cosa que vulnera els drets reconeguts a l'article 10 de la Constitució.
- Novament, la recurrent destaca que la Batllia va acordar plena credibilitat als testimonis esmentats per decidir la nul·litat de les resolucions administratives de la CASS.
- En tercer lloc, la recurrent manifesta que tot i que l'advocat que la representava davant el Tribunal Superior de Justícia va al·legar que només s'haurien de retornar els imports corresponents al període de febrer a juliol del 2012, ja que les sumes degudes per al període corresponent a l'any 2010 havien prescrit, en cap moment es va aplanar.
- El Tribunal Superior de Justícia, per tant, va interpretar erròniament aquesta defensa, la qual no era el reconeixement d'haver efectuat un segon treball durant el període de baixa, sinó un *petitum*, un argument subsidiari cas que el Tribunal Superior de Justícia no donés lloc a l'argument principal.
- Per aquests motius, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que anul·li les resolucions impugnades i que es retrotregui el procediment al moment anterior a aquestes, condemnant la part contrària al pagament de les costes processals causades, incloent-hi els honoraris d'advocat.

2.2. Argumentació jurídica de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia

- En el marc de l'apel·lació, la Sala Administrativa considera que la declaració de la Sra. Odette Lisette Allemane redactada el 2 de setembre del 2014 ho va ser a petició de la recurrent i que aquesta declaració no invalida la declaració efectuada el 21 d'octubre del 2013 davant la CASS, ja que els termes emprats són imprecisos "*és possible que...*".

Així mateix, considera que els testimoniatges de les persones que haurien substituït la recurrent durant la seva baixa en el domicili de la Sra. Odette Lisette Allemane tampoc són precisos, ja que afirmen ignorar les relacions exactes entre la Sra. Pacheco i la Sra. Allemane i no recorden els imports que van percebre pel seu treball durant la substitució, afegint que aquestes declaracions només afectaven el període prescrit.

Finalment, la Sala Administrativa es fonamenta en l'escrit presentat per la defensa de la recurrent, en què s'indicava que només s'havia d'abonar l'import indegudament rebut durant el període que no havia prescrit.

I, amb la valoració d'aquestes tres proves, la Sala Administrativa va acordar anul·lar la sentència de la Batllia i estimar parcialment el recurs d'apel·lació de la CASS.

- Pel que fa a l'incident de nul·litat d'actuacions, la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia va acordar desestimar-lo, ja que aquest incident mateix no és una tercera instància i perquè la recurrent reitera els seus arguments, els quals ja van ser discutits en apel·lació.

2.3. Argumentació jurídica del Ministeri Fiscal

- El Ministeri Fiscal recorda que les qüestions de prova pertanyen a la competència de les jurisdiccions ordinàries en l'exercici de la seva competència exclusiva.

- Constata que la Sala Administrativa va procedir a una anàlisi detallada de les proves i que va donar una resposta coherent, motivada i racional en relació amb les pretensions de la recurrent.

- Així mateix, considera que la recurrent pretén transformar el Tribunal Constitucional en una tercera instància, funció que li és aliena i, per tant, demana al Tribunal Constitucional que declari aquest recurs inadmissible a tràmit, d'acord amb l'article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, per una manca de contingut constitucional de la demanda presentada.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. L'objecte d'aquest recurs d'empara rau en la naturalesa i en la qualitat de les proves que van permetre a la CASS considerar que la recurrent havia treballat durant la seva baixa laboral, cosa que justificava la seva condemna al retorn de les prestacions indegudament abonades i al pagament d'una sanció per falta greu.

3.2. S'ha declarat de manera constant que el recurs d'empara no és una tercera via de recurs judicial i que el Tribunal Constitucional no és un tribunal de tercera instància, ni un tribunal de cassació.

3.3. També, de manera constant, s'ha declarat que l'apreciació i la valoració de les proves correspon als tribunals ordinaris i que el Tribunal Constitucional només és competent si es desprèn, del cas

concret, un error manifest en l'apreciació de les proves susceptible de derivar en una decisió irraonable o erròniament fonamentada en Dret.

3.4. En aquesta causa, el Tribunal Superior de Justícia va procedir a una valoració circumstanciada i detallada de les proves aportades per la recurrent, tant pel que fa a les declaracions de la Sra. Odette Lisette Allemane, com pel que fa a les dels altres testimonis, així com al contingut de les al·legacions dels escrits del seu lletrat.

3.5. La discussió en relació amb les proves efectuada pel Tribunal Superior de Justícia no és arbitrària o irraonable i, per tant, la seva sentència està motivada de manera coherent i lògica i, per consegüent, no està erròniament fonamentada en Dret.

Per tot això que s'ha exposat.

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2017-21-RE interposat per la representació processal de la Sra. Clementina Pacheco Da Silva contra la sentència del 17 de novembre del 2016 i contra l'aute del 2 de març del 2017, dictats per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia.

2. Notificar aquest aute a la representació processal de la recurrent, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, el 14 de juliol del 2017.

Isidre Molas Batllori
President

Dominique Rousseau

Vicepresident

Juan A. Ortega Díaz-Ambrona
Magistrat

Laurence Burgorgue-Larsen
Magistrada